

Guia d'aprenentatge
Pràcticum IV: Anàlisi d'un territori
(3 ECTS)

Any acadèmic 2017-2018

Semestre: 2n Curs: 2n

Grau en Treball Social

Mòdul G: Pràctiques i Treball final de Grau

Matèria: Pràcticum

Professorat: Marta Ausona, Enric Benavent, Roger Buch, Montserrat García, Maite Marzo, Helena Masnou, Pere Mora, Pilar Muro.

1.- Presentació de l'assignatura

L'assignatura de Pràcticum IV es configura com un espai potenciador de competències professionals estretament relacionades amb els contextos professionals del treballador/a social.

L'assignatura respon a la necessitat d'**analitzar i reflexionar sobre un territori com a espai d'acció social**, els recursos existents en el seu si i la seva vinculació amb les xarxes d'acció social. Per tant, es dibuixa un espai de treball en el territori com a primera aproximació a un espai real d'acció professional.

2.- Competències a desenvolupar

C1. Actuar amb persones, famílies, grups i comunitats per promoure processos de canvi.

C1.1 Conèixer i seleccionar els diferents instruments tècnics aplicats a l'acció social

C1.2 Conèixer mètodes d'observació i de valoració de necessitats i les possibles opcions per orientar una estratègia d'intervenció

C2. Promoure el desenvolupament de xarxes socials a la comunitat

C2.1 Conèixer els recursos socials d'un territori i les seves interrelacions en la comunitat

C3. Desenvolupar habilitats cognitives, de comunicació i de relació

C3.1 Analitzar documentació i tipus d'informes tècnics

C3.2 Exposar i sostenir argumentacions de forma verbal i escrita

C4. Responsabilitzar-se de les tasques encomanades i prendre decisions fonamentades tenint en compte les conseqüències per a totes les parts implicades.

C4.1 Programar el propi treball assignant prioritats respecte al treball de grup i avaluant-ne l'eficàcia

3.- Continguts

1. Unitat 1. Territori com espai d'intervenció socioeducativa.

1.1. Història i morfologia del territori.

2. Unitat 2. Instruments per l'anàlisi de la realitat.

2.1. Demografia

3. Unitat 3. Treball en xarxa i altres estratègies d'intervenció.

- 3.1. Necessitats, demanda i recursos.
- 3.2. Prospectiva segons col·lectius específics.

4.- Resultats de l'aprenentatge

Al final del procés l'estudiant mostrarà les següents evidències de les competències desenvolupades:

- Identifica mètodes i utilitza instruments d'investigació per a l'anàlisi d'un territori.
- Identifica mètodes d'observació i recollida d'informació per a l'anàlisi d'un territori.
- Realitza entrevistes a persones usuàries de recursos de diferents àmbits amb la intenció de copsar les necessitats de la població del territori.
- S'expressa de forma comprensible per als interlocutors i comprèn codis referents als diferents contextos
- Sap sintetitzar informació, línies de raonament i sostenir-ne un argument
- Es capaç de presentar conclusions verbalment i per escrit, de forma estructurada i adequada.
- Identifica els elements que faciliten o dificulten el treball en grup.
- Participa en la construcció conjunta de coneixement pròpia del treball d'equip.
- Assumeix compromisos en la distribució de tasques.
- Cooperava amb d'altres membres del grup.
- Avalua el treball efectuat.

5.- Metodologia

El Pràcticum IV comporta un procés de construcció conjunt entre estudiants i tutor/a. El tutor/a orienta, guia, incita la participació de l'estudiant, i avalua. La metodologia de l'assignatura està basada principalment en **l'observació d'un territori, l'anàlisi de dades, la discussió, el debat, la reflexió i l'elaboració de coneixements**, sent l'estudiant i el grup d'estudiants, a partir de la seva activitat i treball, l'eix vertebrador de la seva dinàmica i funcionament.

L'assignatura constitueix un **marc de relació i participació**. A partir del treball grupal i de l'intercanvi d'experiències, es pretén fomentar el desenvolupament de l'esperit crític

i del creixement personal. En aquest sentit es treballaran aquelles **actituds** que es desprenen dels resultats d'aprenentatge i en concret la capacitat de treball en equip.

Les característiques d'aquesta assignatura requereixen la participació estable de tots els estudiants en les sessions del Pràcticum IV. Per això, **l'assistència** en les diferents activitats que es realitzin és indispensable i obligatòria i es regula segons els següents criteris¹:

- Fins a 5 faltes, no afecta a la nota.
- Amb 6 o més faltes, la nota és un **No presentat per falta d'assistència**.

Així mateix, en les sessions del Pràcticum IV es treballaran els continguts de les unitats programades mitjançant **diverses tècniques**. De forma individual i/o en grup es combinaran els següents tipus d'activitats:

- Recerca i selecció d'informació.
- Disseny i exposició oral/virtual de temàtiques.
- Dinàmiques de grup.
- Exercicis escrits individuals i grupals.
- Sortides al territori.
- Tutories individuals i grupals.
- Jornada d'intercanvi entre grups de pràcticum .
- Entrevistes a informants clau.

Les hores de dedicació de l'estudiant per a l'aprenentatge del Pràcticum IV es distribueixen de la següent manera:

Treball a l'aula	40 hores	1,6 crèdits
Treball tutoritzat	20 hores	0,8 crèdits
Treball autònom	15 hores	0,4 crèdits

¹ A excepció dels estudiants d'itinerari adaptat reconegut.

6.- Sistema d'avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura és **contínua** i d'assistència obligatòria com s'especifica en l'apartat de metodologia. No es realitza examen final. El desenvolupament de les activitats avaluatives que es detallen a continuació permeten aprofundir en els nivells teòrics - coneixements - i procedimentals -actituds i habilitats-, i s'han d'entendre també com un mitjà d'aprenentatge.

Per a l'avaluació d'aquesta assignatura caldrà superar **els treballs i les actituds** distribuïts de la següent forma:

Treball individual (30 % de la nota final)	Lliurament 1er esborrany: 08/03/2018
Treball grupal (40 % de la nota final)	Lliurament 2on esborrany: 12/04/2018 Lliurament treball definitiu: 26/04/2018
Actituds (30 % de la nota final)	Autoinforme: 08/05/2018

El treball d'aquest pràcticum està vinculat a l'anàlisi d'un territori. Es tracta de veure les necessitats que es donen en el territori i com aquest hi dona resposta. Aquesta descripció també inclourà la història, i morfologia del territori així com l'anàlisi de tipologies de recursos inscrits en el mateix.

El resultat final del procés d'aprenentatge es plasmarà en una activitat que està descrita en les pautes d'avaluació i que integra un **treball en grup** i un **treball individual**.

Actituds: La finalitat de treballar el **saber ser** del treballador social de manera activa comporta prendre consciència dels comportaments associats a les actituds vinculades amb la professió. L'actitud que específicament es treballarà en el Pràcticum IV és el procés del **treball en equip**.

L'avaluació de l'actitud es realitzarà a partir d'uns **indicadors consensuats**, i en la valoració final es tindran en compte tres perspectives:

- Autoavaluació (10%)
- Valoració de la resta del grup (10%)
- Valoració del tutor/a (10%)

Aquesta valoració es portarà a terme al llarg del semestre.

L'estudiant disposa de dues convocatòries per superar l'assignatura durant el curs. La primera convocatòria es realitza al final del 2n semestre i la segona a principis del mes de juliol mitjançant un treball d'acord amb el tutor/a. La manca d'assistència impedeix poder presentar-se a la segona convocatòria.

7.- Resum del procés formatiu per competències

Veure quadre annex

8.- Vies de comunicació amb el docent

A més de l'atenció en els dos espais habituals de comunicació (aula i campus virtual) el professorat es comunicarà amb l'estudiant a través de tutories i del correu electrònic.

mausona@peretarres.url.edu
ebenavent@peretarres.url.edu
rbuch@peretarres.url.edu
magarcia2@peretarres.url.edu
mmarzo@peretarres.url.edu
hmasnou@peretarres.url.edu
pmora@peretarres.url.edu
pmuro@peretarres.url.edu

9.- Bibliografia i recursos

Material bibliogràfic

Barbero, J.M., i Cortés, F. (2005). *Trabajo comunitario, organización y desarrollo social*. Madrid: Alianza Editorial. (p.75-89).

Blasco, J.S., Bernabé, G. (2017). ¿Cómo desarrollar la competencia colaborativa en el alumnado universitario? una propuesta de implementación y evaluación. *XI Jornadas de Redes de Investigación en Docencia Universitaria: Retos de futuro en la enseñanza superior*. Universitat de València i Universidad Católica de Valencia San Vicente Mártir. Recuperat a <https://web.ua.es/en/ice/jornadas-redes/documentos/2013-posters/335175.pdf>

Brown, M., Gómez, A. i Munté, A. (2013) Procesos dialógicos de planificación de los servicios sociales: el proceso de cambio en los barrios de La Milagrosa y La Estrella (Albacete) a *Scripta Nova. Revista electrónica de geografía y ciencias sociales*, Vol XIII (427). Recuperat a <http://www.ub.edu/geocrit/sn/sn-427/sn-427-6.htm>

Lillo N. i Roselló, E. (2004). *Manual para el trabajo social comunitario*. Madrid: Narcea. (p. 69-95)

López, C. (1997). L'anàlisi de la realitat en la intervenció socioeducativa. *Educació Social. Revista d'intervenció socioeducativa*, 6, 10-42. Recuperat a <http://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/142718/240631>

Penn, D. i Robertson, J. (2011). *Community resilience: a necessary ingredient in difficult times*. Newcastle, UK: Churches Regional Commission in the North East. Recuperat a http://www.northeastchurches.org.uk/library/files/5~Final_Report_version_5_Synopsis.pdf?PHPSESSID=vqeramjm

Riberas, G. i Rosa, G. (coords). (2015). *Inteligencia profesional: ética, emociones y técnica en la acción socioeducativa*. Barcelona: Claret.

Ubieto, J.R. (2007). Models de treball en xarxa. *Revista d'Intervenció Socioeducativa*, 36, 26-39.

Úcar, X. i Llena, A. (coord.). (2006). *Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria*. Barcelona: Graó.

Recursos en línia

Ajuntament de Barcelona (2016). *Departament d'Estadística*. Recuperat a <http://www.bcn.cat/estadistica/catala/index.htm>

DIXIT (2011). *Centre de documentació de Serveis Socials del Departament d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya*. Recuperat a <http://www.dixit.cat>

e-Catalunya.(2011). *e-Catalunya. Barris amb projectes*. Recuperat a <http://ecatalunya.gencat.net/portal/faces/public/barris/inici>

IDESCAT (2011). *Idescat. Institut d'estadística de Catalunya*. Recuperat a <http://www.idescat.cat/>

ANNEX: QUADRE RESUM DEL PROCÉS FORMATIU PER COMPETÈNCIES

Competències	Activitats formatives	Resultats d'aprenentatge	Activitats d'avaluació
C1. Actuar amb persones, famílies, grups i comunitats per promoure processos de canvi.	Activitats dinàmiques de resolució de casos i pràctiques a l'aula Activitats tutoritzades individuals o en petits grups Visites al territori Entrevistes	Realitza entrevistes a persones usuàries de recursos de diferents àmbits amb la intenció de copsar les necessitats de la població del territori. És capaç de presentar conclusions verbalment i per escrit, de forma estructurada i adequada.	Pauta d'Activitat d'Avaluació 1
C2. Promoure el desenvolupament de xarxes socials a la comunitat	Activitats dinàmiques de resolució de casos i pràctiques a l'aula Activitats tutoritzades individuals o en petits grups Visites al territori	Identifica mètodes i utilitza instruments d'investigació per a l'anàlisi d'un territori. Identifica mètodes d'observació i recollida d'informació per a l'anàlisi d'un territori.	Pauta d'Activitat d'Avaluació 1

<p>C3. Desenvolupar habilitats cognitives, de comunicació i de relació</p>	<p>Activitats dinàmiques de resolució de casos i pràctiques a l'aula Activitats tutoritzades individuals o en petits grups Visites al territori</p>	<p>S'expressa de forma comprensible per als interlocutors i comprèn codis referents als diferents contextos. Participa en la construcció conjunta de coneixement pròpia del treball d'equip. Assumeix compromisos en la distribució de tasques. Coopera amb d'altres membres del grup. Avalua el treball efectuat Sap sintetitzar informació, línies de raonament i sostenir-ne un argument</p>	<p>Pauta d'Activitat d'Avaluació 1 Pauta d'Activitat d'Avaluació 2</p>
<p>C4. Responsabilitzar-se de les tasques encomanades i prendre decisions</p>	<p>Activitats dinàmiques de resolució de casos i pràctiques a l'aula Activitats tutoritzades individuals o en petits grups</p>	<p>Identifica els elements que faciliten o dificulten el treball en grup. Participa en la construcció conjunta de coneixement pròpia del treball d'equip. Assumeix compromisos en la distribució de tasques. Coopera amb d'altres membres del grup. Avalua el treball efectuat</p>	<p>Pauta d'Activitat d'Avaluació 2</p>